

rơi em, nếu anh còn sống trở về, vậy mà em vẫn cứ chờ, cứ hy vọng. Một chút niềm tin nhỏ nhoi, vẫn ở trong tim em, chạy suốt cuộc đời em, tuy có lúc nó bị chìm bởi những tình cảm khác, nhưng mãi mãi nó vẫn còn, cái niềm tin mong manh của em và tình yêu của anh... !

Năm em khoảng ngoài ba mươi tuổi, các tang mẹ chồng mẹ đẻ đều đã hết, em lại có hy vọng lấy chồng. Các con em chúng cũng đã lớn khôn và cũng thông cảm được nỗi lòng mẹ, chúng chỉ yêu cầu mẹ lấy người nào cho xứng đáng để chúng gọi bằng bố và nơi ấy phải làm cho mẹ được vui sướng hơn không bị khổ cực.

Với em, dù thời gian nào cũng có thể tìm được một người mình vừa ý, tất nhiên bây giờ chỉ còn lại loại rở rã cặp lại với nhau mà thôi. Tuy mình chưa thể yêu người ta được ngay nhưng ít nhất người ta cũng phải yêu mình chân thành trước đã.

Đó là một anh bộ đội lái xe, đang tại ngũ, ba năm tuổi vợ chết do bị bom Mỹ đánh phá, để lại một con trai nhỏ mới năm tuổi, nhà cửa bị bom đốt cháy hết. Anh tình nguyện sẽ về đây sống với mẹ con nhà em, cháu nhỏ hiện nay đang ở với ông bà ngoại, anh đã theo đuổi em dằng dãi gần một năm trời em mới đồng ý, mọi việc chuẩn bị cưới đã gần xong, thì lại một biến cố khác xảy ra.

Đó là cái Thanh, con gái em cũng muốn lấy chồng, nó đã mười bảy tuổi rồi, học hết phổ thông, nhưng không đi được đại học. Người yêu nó cũng là bạn học trong làng, lại có giấy gọi nhập ngũ, nên bên nhà chồng nó xin cưới trước khi đi. Khẩu hiệu lúc bấy giờ là tất cả cho chiến trường, tất cả cho chiến thắng giặc Mỹ thế là đành phải hoãn đám cưới mẹ, tập trung ưu tiên cho đám cưới con. Sau khi tổ chức đám cưới cho cái Thanh ít lâu, người ta xì xào bàn tán rằng:

- Cô Lệ sắp có cháu ngoại rồi còn đi lấy chồng !

- Cưới con rồi mới cưới mẹ. Thế mà không biết xấu hổ! Hay là cả mẹ cả con đều chữa cả rồi (!) rõ đồ động cốn!

Họ còn nói nhiều điều tục tĩu và ác khẩu nữa, nhất là các bà gì thì không thiếu một lời xấu xa nào mà không gán ghép cho em. Em cũng định phốt lờ, mặc miệng lưỡi thế gian, nhưng anh ơi, ở cái tuổi ngoài hai mươi còn hùng hổ được, chứ cái tuổi ngoài ba mươi này nhất là có con gái lớn bằng mẹ thì chuyện nhắm mắt bước qua dư luận không phải là dễ, em đành phải lùi chuyện lấy chồng đến năm sau vậy. Nhưng chỉ cuối năm đó, cái Thanh đã đẻ và nghiêm nhiên em đã trở thành bà ngoại, một bà ngoại mới ba mươi hai tuổi. Lúc này thì cho dù có dững cảm đến đâu, em cũng không thể bước

qua dư luận được. Dân làng gọi em bằng "bà" một điều bà, hai điều bà, chẳng mấy ai gọi bằng cô bằng chị nữa.

Thôi đành vĩnh biệt anh bộ đội lái xe!

Được làm bà, lại là bà ngoại khi mình còn trẻ đẹp, là một niềm vinh dự lớn lắm chứ, đó là niềm vui thực sự của em, nhưng lại cũng là nỗi buồn của em, lại mất tình yêu, mất quyền làm vợ một lần nữa. Tuy nhiên việc chăm sóc cho con, cho cháu công việc lại bận rộn thêm, cũng làm cho em ngũi dần nỗi thèm khát lấy chồng, được một thời gian dài.

Nhưng rồi sự bận rộn và niềm vui làm bà cũng quen dần và qua đi, nỗi thèm khát lấy chồng lại bùng lên trong tâm hồn em. Nhất là khi nhìn thấy người ta sống hạnh phúc chồng vợ bên nhau mà thèm, mà tủi. Cho dù chồng họ có đi xa thì cũng còn có cái mà hy vọng mà chờ đợi, cuộc sống còn có ý nghĩa, chứ như em bây giờ thì có cái gì mà chờ, cái gì mà đợi? Đợi chờ ai? Con cái thì chúng trưởng thành hết cả rồi, tự lực được rồi, chẳng còn phải quan tâm chăm bẵm như trước nữa. Em cảm thấy mình rối rã và trống vắng vô cùng. Em lại phải đi tìm chồng, em lại phải lựa chọn, xung quanh em

lúc nào cũng có hàng chục người bao vây em, sẵn sàng mong được em lựa chọn. Tuy nhiên, càng già thì việc lựa chọn ngày càng khó khăn hơn, phải nhiều đắn đo cân nhắc hơn, nhưng không phải là không chọn được một tấm chồng rõ rã cập lại.

Nhưng rồi lại một vinh dự lớn xảy ra, thằng Thành đã đến tuổi đi nghĩa vụ, và nó cũng giống bố nó, lấy vợ trước khi đi, đó cũng là nguyện vọng chung của lớp thanh niên và cả dân làng này. Em phải tập trung toàn bộ sức lực, tinh thần và tiền tài để cưới vợ cho con. Hàng tháng trời phải lo nghĩ phải xoay sở, phải tính toán vay mượn. Sau khi cưới vợ cho thằng Thành, người em bị sút đi trông thấy, mãi mấy tháng sau mới hồi phục được.

Vừa lo cưới vợ cho con xong, vui mừng vì có con dâu về đỡ chân tay thì tiếp đến nỗi lo thằng Thành đi chiến trường. Nhiều đêm hai mẹ con không ngủ được, cả chị Tuyến nữa, ba người cứ thức mà kể chuyện, mà lo lắng cho người đi xa. Rủi nhờ có làm sao thì mẹ con em biết sống ra sao đây. Muốn quên đi nhưng không làm sao quên đi được. Cho mãi đến khi vợ cháu Thành sinh con trai đầu lòng thì nỗi buồn được nguôi đi, niềm vui được nhân lên. Em đang từ bà ngoại, lại được lên chúc bà nội, năm đó em vừa tròn ba mươi bảy tuổi.

- Ô, bà nội bé em chúng mày ơi!

Lắm lúc bế cháu đi chơi người ta đều bảo là bế con, vừa xấu hổ lại vừa tự hào, vì dáng vóc người em trẻ và vẫn còn xinh như bọn đàn ông hay tán, nên nhiều người hay bị nhầm, nhất là người lạ, người ta bảo em chỉ độ ba mươi tuổi và không ai có thể tin được em đã có cháu nội.

Thật là vinh dự cho em! Nhưng có vinh dự lớn thì bao giờ cũng kèm theo nỗi lo lớn. Khát vọng lấy chồng của em đã bị chôn vùi hoàn toàn. Tuy nhiên chỉ mãi sau này mới nhận thấy nỗi đắng cay ấy, chứ lúc ấy niềm vui và sự bận rộn chăm sóc con, chăm sóc cháu làm cho chân tay đầu óc bận rộn ngày đêm, còn thì giờ đâu mà nghĩ đến và nhận ra nỗi buồn lớn ấy.

Đạo đó em lại được bầu vào hội bà mẹ chiến sĩ, một bà mẹ trẻ nhất làng, vì trẻ khỏe nên các bà bầu cho cái chân đại diện, thay mẹ chồng em trước đây, để đi lại quan hệ vận động các bà các mẹ, bà con dân làng chăm nom săn sóc hậu phương quân đội và uỷ lạo động viên các chiến sĩ. Có lần em xấu hổ quá khi thay mặt hội bà mẹ chiến sĩ đến thăm trận địa pháo ở bên Đổ, có một anh chỉ huy tiểu đoàn khoảng trên bốn mươi tuổi đáp từ:

- Thưa các mẹ chúng con rất lấy làm cảm động...

Em đỏ bừng lên, vội chạy vào lán giấu mặt.

Lại chính cái anh ấy lần sau khi đến chơi nhà lại tán tỉnh em:

- Ngày cô em ơi anh bảo này...

- Hôm qua vừa mới thưa các mẹ, vậy mà hôm nay đã em ơi rồi, hôn quá mất đi thôi!

Anh bộ đội già xấu hổ đỏ mặt lên.

- Ôi, tôi xin lỗi, xin lỗi nhé.

Mọi người đều cười ồ.

Ngày tháng trôi qua, sự bận rộn về việc làm ăn, nuôi dạy cháu, trông nom quán xuyên gia đình, rồi tham gia công tác xã hội, phần lại lo lắng con ở chiến trường, đã làm em như quên hẳn khát vọng lấy chồng, tưởng chừng như không bao giờ còn bùng lên nữa mặc dầu em còn trẻ.

Cho đến khi con trai em trở về thì nỗi lo lắng của em về con cái như đã bị xua tan, đầu óc em được thoải mái, thanh thơi hơn, gia đình em không lúc nào được hạnh phúc như lúc này, ba thế hệ chung sống với nhau rất thuận hòa. Nhưng theo phong tục của làng ta, một làng có nghề phụ truyền thống, các em nhỏ và các cụ già cũng vẫn có thể nuôi sống mình bằng nghề đan lưới. Mặc dù các con em không muốn ở riêng, nhưng chị Tuyến bảo:

- Chúng mày lo lấy thân chúng mày, không thể bắt chúng tao hầu hạ chúng mày mãi được,

chúng tao làm chúng tao ăn, khi nào chết chúng mày mới phải lo.

Các cháu không dám cãi. Thế là gia đình nhỏ bé đó tách ra làm ba. Vợ chồng con cái thằng Thành ở nhà trên, chị Tuyến ở nhà dưới có một gian nhỏ, còn em ở một buồng phía đông, cửa giả đều tách riêng, độc lập từng căn hộ, không ai lệ thuộc ai. Tuy ở riêng nhưng khi có công việc lớn của gia đình, như cúng giỗ tết nhất thì chị em bà cháu vẫn quây quần với nhau. Cuộc sống của gia đình em được êm thấm, không có điều tiếng gì về "mẹ chồng nàng dâu", về "bà cô bên chồng" cả, làm nhiều người già khen ngợi và cánh trẻ cũng phải phát ghen lên với con dâu nhà em, có được bà mẹ chồng và bà bác chồng tử tế biết điều và rất rộng rãi thoải mái.

* * *

Thật là trùng lặp, đúng vào lúc đất nước đang biến đổi, thời kỳ đổi mới, thời kỳ kinh tế được mở cửa, cuộc sống được tự do, thì gia đình em cũng được mở cửa bung ra từ một hộ thành ba hộ các cửa buồng cũng được bung ra thành cửa lớn, đi các hướng khác riêng biệt. Và mọi người đều được tự do, lo lấy cuộc sống của mình, không có cảnh mẹ chồng nàng dâu, không có cảnh chị chồng em dâu.

Các con chúng được thoải mái tung hoành làm ăn buôn bán ngày càng phát đạt, còn em và chị Tuyền, hai bà mẹ cũng được hài lòng và nhàn hạ, cái việc tự lo lấy bát cơm manh áo ở làng mình đối với bọn em thì chẳng khó khăn gì lắm, trừ khi muốn làm giàu thì phải vất vả hơn. Nhưng em và chị Tuyền đều chẳng muốn làm giàu, làm giàu cho ai "đòi cua cua ngoáy, đòi cáy cáy đào" rồi, các con cái đã có phận cả rồi, tuy không giàu có nhưng cũng đầy đủ, hơn nhiều người khác. Cho nên em và chị Tuyền bảo nhau, cứ làm ăn vừa phải, sống cho thanh thản thoải mái, chẳng tội tình gì mà đầu tắt mặt tối cho nó khổ. Thời kỳ khó khăn gian khổ cực nhọc đã qua rồi.

Đất nước đổi mới xóm làng bung ra, gia đình mình cũng bung ra, thì bản thân mình cũng phải bung ra. Có lẽ vì không khí chung của xã hội làng xóm, hay vì trách nhiệm với con cái đã bớt gánh nặng, hay vì mình đã được cởi trói khỏi những nút dây giàng buộc của xã hội, của tập tục lễ thói cũ, của gia đình của chính bản thân mình, mà em cảm thấy mình được tự do, được thanh thản tâm hồn, được thoải mái trong sinh hoạt và đời sống. Thời gian này em thấy mình như trẻ lại, sức khỏe hồi phục, da dẻ hồng hào và tâm hồn lúc nào cũng cảm thấy lâng lâng phơi phới.

- Bà Thu Lệ hồi này trẻ lại đến chục tuổi! Lại đẹp ra nữa, bốn mươi tuổi mà con gái đã chắc ăn đứt à? Chuyện! Thời kỳ đổi mới bung ra mà, thời kỳ tái xuân đấy! - Ông nào mà với được bà ấy thì cứ gọi là ... phải om xương với bà ấy.

Mặc cho họ bàn tán, ai cấm được cái mồm họ...

Mấy chị em lạ dòng vợ liệt sỹ không chồng như em cũng bàn nhau làm ăn, liên doanh, liên kết làm ruộng làm ao hoặc buôn bán, chơi họ chơi hàng cho vay lãi... Riêng em, em chẳng cần phải làm kinh tế, chẳng cần phải làm giàu, em chỉ cần bung ra trong tình cảm mà thôi, và cái "khát vọng lấy chồng" tưởng như đã bị đè bẹp, lại bắt đầu nhen nhóm trong lòng em. Chẳng còn ai khống chế được mình nữa, chẳng còn ai trói buộc được mình nữa kể cả con cháu, vậy thì tội gì mình cứ phải sống trong đơn độc, trong cô cút, trong âm thầm lặng lẽ như thế này. Sự nổi loạn trong tâm hồn em hàng đêm, hàng đêm cứ dần vật em, cứ âm ỉ muốn bùng lên đốt cháy tất cả. Chính cái mầm mống nổi loạn ấy như một cái ngòi nổ trong quả bom nổ chậm chỉ cần gặp một ngọn lửa nhỏ là bùng nổ. Em như một người trên mây trên gió, cứ nửa mừng, nửa lo, mừng vì mình được tự do, mình có làm gì thì cũng không ai ràng buộc, khống chế và chửi bới mình được, nhưng cũng lo vì nhờ ra

quả bom bùng nổ thì không biết sẽ đem lại cho em hạnh phúc hay tai họa? Thôi thì mặc kệ nó, cứ để cho thời gian nó trôi, muốn trôi đến đâu thì trôi.

Cũng chính vì cái tư tưởng nước chảy bèo trôi ấy, cái tư tưởng mở bung cửa ra ấy, cái nỗi khát vọng tâm hồn ấy đã để lại cho em những tai họa đau đớn và những bài học đắng cay mà suốt cuộc đời em còn ân hận, mà mãi không sao xóa nhòa đi được.

Đó là chuyện tình của thời kỳ tái xuân, thời kỳ bung ra ấy. Em như người bị giam trong bóng tối lâu ngày đến khi được giải phóng, mở cửa thả ra, bị ngay ánh nắng chói chang tràn vào làm hoa mắt, chẳng biết đâu thật hay giả, chính hay tà, cứ đón nhận ngay tình cảm ban đầu mà người ta lao tới tấp vào mình. Đến khi ăn vào, mới biết là quả đắng, lại vội vàng nhả ra, nhưng tê buốt quá không nhả ra được, đến khi nhả thì mình cũng bị rụng cả răng xung cả mồm. Ôi, cái khát vọng cuồng si ấy sao mà ác nghiệt làm vậy, đã huỷ hoại thân thể và tâm hồn em đến tàn tạ tưởng chừng không bao giờ dừng lại được.

* * *

Ấy là chuyện về lão già lảng giềng của em, đó là lão Giá ngay sát tường phía đông nhà em, lại

gần ngay buồng em ở riêng. Từ sân nhà lão ta chỉ nhảy qua tường bờ rào, xuống nóc bể nhà em, bước xuống hè rồi vào cửa buồng em được ngay. Lão Giá đã ngoài 60 tuổi, tóc bạc trắng cả đầu, trông người gầy gò hom hem, ngang tuổi bố mẹ em, mà trước đây bọn em vẫn thường gọi bằng chú chú cháu cháu. Vợ lão ấy mới chết cách đây ít lâu, năm mộ chưa xanh cỏ, lúc đó lão sống một mình, các con ở xa hết. Trông bề ngoài lão ấy rất hiền lành, củ mủ cù mì, ấy vậy mà lại là "Lão già đa mưu" trong tình ái.

Lão ấy vẫn sang chơi nhà em, cùng ngồi đan lưới với mọi người, cả ban ngày cả ban đêm, rồi lão tìm cách gần gũi săn sóc em, tiện đi chợ mua giúp mớ rau con cá, buộc giúp cái rá cái rổ bị sứt cặp, chẻ hộ nắm lạt để buộc bờ hè bờ giậu "giúp mẹ con nhà nó". Thôi thì cảnh hàng xóm láng giềng tối lửa tắt đèn có nhau, nhà lại không có đàn ông, những việc rào giậu sân sướng vật vãnh lão đều giúp, nhiệt tình, rồi lão mời em sang nhà bên ấy chơi "cho nhà đỡ vắng" dần dần qua lại như người thường, thân tình như ông chú ông bác trong gia đình. Rồi một hôm lão giả vờ ốm để em sang nấu giúp bát cháo, ấm nước. Lão mời em cùng ăn bát cháo cho vui, em không ăn, nhưng lão cứ ép, nể lòng em cũng ăn, rồi lão nài em ở lại rất khuya để chăm sóc lão. Không biết lão cho ăn bùa mê trong

cháo làm người em nóng bừng lên chỉ muốn tung hết quần áo ra hay tại những giọt nước mắt của lão van xin cầu khẩn nghe rất mủi lòng thâm, làm em vừa động lòng thương hại vừa không chịu được nữa, đành tặc lưỡi:

"Thôi thì ban ơn cho lão một lần!" Để mặc cho lão muốn làm gì thì làm, âu cũng là cứ thử xem. Đã lâu lắm rồi, mình tự buộc trói mình, và nhiều thế lực khác kìm kẹp trói buộc mình. Bây giờ hãy hưởng một chút khoái lạc xem sao...

Ngày hôm sau lão mang cho em cả một xúc vải và mấy củ sâm của con lão từ nước ngoài gửi về và nhiều thứ quà quý khác, nhưng em từ chối không lấy. Thế rồi "quen mui, bèn mùi ăn mãi" "được đằng chân lân đằng đầu" mấy hôm sau lão lại đến gạ em, kéo em sang nhà lão, và không hiểu sao em cũng chiều lão, có lẽ cái kiểu cách dai như đĩa dói của lão làm em thích thú? Nhưng lần này lão không còn được cái khí thế như lần trước nữa, mặc dầu lão có hàng vò rượu rần, rượu sâm và đã chuẩn bị hàng tuần lễ rồi, làm em thất vọng. Những lần sau lão chỉ còn làm em phát chán, em cảm lão từ nay không được động vào người em nữa. Nhưng lão không chịu, tuy không ăn tươi nuốt sống được em, nhưng lão không dễ dàng từ bỏ miếng mồi ngon này được. Gọi em, mời em, van

xin em sang với lão không được lão liền dọa em, nếu không chiều lão thì lão sẽ tuyên bố công khai với mọi người về chuyện quan hệ giữa lão và em. Nếu em không sang nhà lão thì lão sẽ sang nhà em cho mà xem. Em không sợ, trước khi ngủ em đã gài then cửa, nhưng không hiểu lão mở cửa bằng cách nào, mà nửa đêm em đã thấy lão vào được trong buồng em. Em sợ quá, nhờ các con em ở gian ngoài nghe thấy thì chết, em ra hiệu xua lão về rồi em sẽ sang, nhưng lão sợ em lừa mà đòi ngay ở đây, em không đồng ý, lão ra hiệu không đồng ý thì lão sẽ kêu toáng lên như kiểu Trí Phèo ấy. Thế là em buộc lòng phải chiều lão, nếu cuộc làm tình lão lần đầu làm em khoái cảm bao nhiêu thì cuộc làm tình lần này chỉ là nhục hình, lão làm em lo sợ và chán ghét.

Rồi lão cứ sang buồng em như thế, em tìm mãi cách để ngăn chặn lão mà chưa có cách nào hiệu quả, khóa cửa kiểu nào lão cũng mở được, đêm trốn đi ngủ chỗ khác thì lão lén vào ban ngày. Từ thương hại lão trước đây, đến căm ghét lão, bây giờ lão Giá hoàn toàn bộc lộ là một tên lưu manh, một lão già bất lực và keo kiệt, đã dùng mọi thủ đoạn, để chiếm đoạt em và còn định hãm hại cả đời em nữa.

Ấy là chuyện anh chàng láng giềng phía Nam của em, cậu ta tên là Giá, nhà ở ngay trước cửa nhà em, cách một cái ngõ vào nhà lão Giá, đó là một ngôi nhà mái bằng khang trang đẹp vào loại nhất nhì làng ta lúc bấy giờ, hai cửa sổ phía sau mở ra nhìn vào nhà em, nó như một cái đài quan sát, từ trong nhà cậu Giá có thể nhìn thấy hết mọi người mọi việc trong nhà em, kể cả trong buồng riêng của em. Cậu Giá là một anh chàng đẹp trai, kém em khoảng năm sáu tuổi, làm nghề buôn bán hàng truyền thống ở làng ta được mệnh danh là buôn lậu hay trốn thuế. Cậu ta đã có vợ và ba con, vợ cậu ta vào loại xinh gái và đảm đang, ơn trời cậu ta cũng đứng vào loại làm ăn tháo vát và tinh ranh nên cũng đứng vào loại giàu có trong làng. Trong quan hệ làng xóm, cậu ta vẫn một điều chị, hai điều chị với em, chị chị em em rất tốt với nhau, chẳng có điều tiếng gì xảy ra, các cháu nhà em vẫn quý mến chú Giá, ấy thế mà chuyện tình ngược đời này đã xảy ra để lại cho em một vết thương lòng.

Số là, Giá vẫn hay thuê người đan lưới mươn, trong đó có em và chị Tuyền. Gần đây cậu ta rất ưu ái với em như đưa mặt hàng dễ hơn hoặc trả công cao hơn người, thỉnh thoảng đi hàng về, cậu ta lại mua quà biếu chị và cho các cháu. Chuyện đó là thường tình, rồi một hôm, lửa lúc cả nhà em đi vắng,

chỉ có mình em ở trong buồng, từ cửa sổ nhà cậu ta đã nhìn rõ, cậu ta liền đến chơi với danh nghĩa xem lưới. Hai chị em nói chuyện băng quơ vài câu, rồi cậu ta tán luôn:

- Chị Thu Lệ ơi, sao chị đẹp thế?
- Thì vợ cậu cũng đẹp chứ sao?
- Nhưng chị đẹp hơn nhiều, giá đổi được em cũng xin đổi.

- Cậu cứ nói thế.
- Ai cũng thích chị.
- Thế cậu có thích không?
- Em thì, em mê chị từ lâu rồi.
- Đừng nói thế, cậu cứ đùa làm gì.
- Không, thật đấy.

- ...

- Nào chị cho em ngắm chị một cái nhá, chị cho em hôn một cái nào, chỉ hôn thôi, ôi thiên thần của em!

- Ấy đừng làm thế, tôi hơn tuổi cậu, tôi là chị cậu cơ mà!

- Hơn tuổi không yêu nhau được à, nếu chưa có vợ, em sẵn sàng cưới chị ngay.

- Kìa, cậu Giỏi, ai lại làm thế, mẹ ấy biết thì ghen chết. Ở kìa, thôi thì, người ta trông thấy thì chết... !

Nhưng thằng đàn ông trẻ khỏe và liều lĩnh, cứ sấn sổ và tấn công mãnh liệt, liên tục, làm em không

kip chống đỡ, đành phải đầu hàng ngay trên giường của mình giữa ban ngày ban mặt, không cần đóng cửa.

Sức trai trẻ của Giá làm em bị hấp dẫn thực sự. Cho dù chẳng bao giờ lấy được nhau, nhưng có một người tình trẻ tuổi hơn mình cũng là một niềm tự hào thích thú, mặc dù chẳng bao giờ dám khoe với ai. Vì thế, em lao vào cuộc tình này như điên. Nếu như lão Giá chỉ thích tấn công về đêm, thì cậu Giá lại chỉ tấn công ban ngày, vì đêm dễ bị vợ cậu ta phát giác. Nếu như lão Giá chỉ tấn công từ từ chậm chạp thì cậu Giá lại tấn công nhanh chóng, đến nỗi em chưa kịp hứng thú thì cậu ta đã kết thúc đột ngột rồi, cái kết thúc đột ngột ấy làm người ta vừa bực tức nhưng lại vừa thêm khát chờ đợi lần sau. Chuyện tình của em với anh chàng ngựa non háu đá, đi lại với em tưởng chừng như không bao giờ mệt mỏi. Vậy mà chỉ ít lâu sau em đã thấy chán ngấy, cho dù cậu Giá hết sức chiều chuộng em, săn sóc em, quan tâm tới cả về tinh thần và vật chất, nhưng rồi em tự hỏi cuộc tình này sẽ đi đến đâu. Dù sao cậu Giá cũng coi em như một người tình mà thôi. Không phải là chuyện "cả thèm chóng chán" mà khát vọng của em là một người chồng, chứ không phải là một người tình. Càng về già mới càng thấy khát vọng

có chồng mãnh liệt, bởi vì như người ta thường nói "con nuôi cha không bằng bà nuôi ông", vợ chồng già càng là nơi dựa vững chắc cho mỗi người để mà sống, để an ủi động viên lẫn nhau. Huống chi là em hãy còn trẻ, kiếm một người tình không khó, nhưng kiếm một người chồng thì thật không dễ chút nào.

Em đã chủ động rút khỏi vòng tay của anh chàng Giã xinh trai khỏe mạnh và giàu có, mặc dầu cậu ta vẫn còn thiết tha như một gã si tình.

* * *

Ấy là chuyện của anh chàng láng giềng phía Tây nhà em, anh ta tên là Bi, nhà ở phía Tây nhìn vào sân nhà em, nếu không cách cái ngõ xóm thì hai nhà gần như chung sân. Anh chàng Bi là đồng tuế, cùng tuổi với em. Anh đi bộ đội về, rồi tham gia công tác địa phương, hiện nay là cán bộ xã, Bi đã hai đời vợ, đời thứ nhất bị chết vì bom Mỹ bắn phá, để lại hai đứa con, nay đã lớn cả, đời thứ hai có một con nhỏ, cô vợ trẻ kém anh ta mười bốn, mười lăm tuổi cũng là cô gái khá khỉnh. Anh là một chàng trai to cao khỏe mạnh giống như anh Đạt chồng em. Anh là một cán bộ địa phương có năng lực, có tín nhiệm, được cán bộ và nhân dân vị

nể, nghe nói anh có khả năng trúng vào ban lãnh đạo xã và có triển vọng còn tiến xa. Chưa bao giờ nghe thấy đồn đại chuyện trai gái cả. Ấy thế mà dạo này, anh lại thích sang nhà em chơi và nhiều lần mời em sang văn phòng xã để bàn công tác, dù sao em vẫn còn là hội mẹ chiến sĩ mà lại. Nhưng chuyện công tác thì ít mà chuyện tình cảm thì nhiều, anh nói chuyện rất có duyên, giọng anh ngọt như mía lùi, đến con kiến ở trong lỗ cũng phải bò ra.

Anh không quy lụy van xin như lão Giá, không sấn số vợi vàng như cậu Giá, mà rất nhẹ nhàng êm dịu, đánh vào nỗi trống vắng tình cảm của người quả phụ. Và thế là trong một đêm mưa gió tại Văn phòng uỷ ban xã, chỉ có hai người, em đã đầu hàng và chủ động trao tình cho anh ta. Nhưng trăm thằng đàn ông cũng đều như nhau cả mà thôi. Lúc đầu thấy mới lạ thì thèm khát, lao như con thiêu thân, hùng hục như trâu bò, đến lúc no xôi chán chè rồi thì lại ngãng ra mà thôi.

Hết anh chàng cán bộ Uỷ ban xã lại đến anh chàng Chủ tịch xã tên là Tý người làng Chành bên cạnh cũng muốn tán tỉnh em, và lừa em vào chỗ trống vắng để ôm hôn em.

Tiếp đến là con trai ông láng giềng phía Bắc nhà em, ông già Đa có ngôi nhà ngoảnh hướng

Nam, nhìn vào sau lưng ngôi nhà em, đứng ở sân nhà ông có thể mở cửa sổ nhìn phía sau nhà em và nhìn vào trong nhà được. Ông già Đa rất hiền lành chất phác, nhưng lại có thằng con trai tên là Đà mới hai năm tuổi chuyên ăn trộm ăn cướp và trở thành đầu gấu, cầm đầu một băng cướp đã từng can tội giết người cướp của, bị đi tù nhiều lần, nhưng nó vẫn trốn ra được và vẫn tiếp tục đi trấn lột. Công an huyện và chính quyền đã nhiều lần vây bắt nó nhưng không được, đang là mối lo cho dân lành trong làng xóm.

Một hôm em đi thăm lúa ở mãi cánh đồng thứ hai mươi, khá xa làng xóm lúc đó và buổi trưa trời nắng chang chang, chẳng có một bóng người giữa đồng không mông quạnh này. Em đang đi quay trở về thì bỗng nhiên có người từ dưới mương nước bất thành lình nhảy lên đầu tóc hấn bù xù, râu ria xồm xoàm. Hấn cởi trần, chỉ mặc một chiến quần đùi, da đen nhẻm, người đầy lông lá, mắt trắng dã, môi thâm xì, trông như một con quỷ hiện hình, hay một con đười ươi, làm em phát khiếp rú lên, định chạy trốn. Nhưng hấn đứng chắn trước mặt tay lăm lăm khẩu súng lục chĩa vào người em.

- Ô, bà già xinh đẹp, có biết tao là ai không? Nhìn kỹ lại đi.

Sau khi nhìn một lát, em bỗng giật mình kêu lên:

- Ôi, thằng Đà, có phải thằng Đà không? Ôi thằng tướng cướp?

- Phải chính tao đây, tướng cướp "Đà chó" đây!

- Thế mày vẫn trốn ở đây à? Sao không về nhà, có cần tao giúp đỡ gì không?

- Có đấy, tao đã đón bà già xinh đẹp ở đây lâu rồi, nào tao cần cái này này.

Nói rồi nó cười hênh hếch như một con quỷ sứ và ôm chầm lấy em, quật ngay xuống bờ ruộng, lôi tuột hết quần áo em ra. Em chống cự, em van lạy nó nhưng đều vô hiệu, em đành phải nhắm mắt lại và chết khiếp đi... Trước khi bỏ đi nó cấm em không được báo cho Công an và dân quân bắt nó nếu không nghe nó sẽ giết hết cả nhà em.

Em vội vã mặc quần áo chạy về làng như người bị ma đuổi, vừa đi vừa nhìn lại hòng súng của nó cứ chĩa vào em. Về nhà, em vội vã trút bỏ quần áo bẩn, thay quần áo mới, không kịp tắm rửa, lên giường nằm, người em phát sốt lên rồi, vì lo sợ nó gặp lại, vì khiếp đảm nó trả thù, tính mạng của em chẳng xá gì, nhưng còn tính mạng của các con em, của cháu em, đều nằm trong tay nó. Trời ơi biết thế nào đây, không báo thì nó hành hạ mình cũng chết, biết đâu nó còn lôi kéo mình vào một vụ án nào hay nó bắt mình đi theo để hầu hạ bọn nó thì cũng chết. Mà nếu báo thì chắc bắt

được nó ư, nó sẽ trả thù, nó giết cả nhà, bọn quý sứ ác ôn này chẳng biết sợ máu người đâu. Em đến đâu đâu võ óc mà chẳng nghĩ ra lối thoát nào được. Mọi người trong nhà vào hỏi han em, em chỉ nói dối là bị cảm nắng mà thôi. Suốt mấy ngày đêm không ăn ngủ được vì lo sợ, em nằm lì ở trên giường không dám ra ngoài

Đến ngày thứ tư em cho người mời anh Bi đến và kể hết mọi chuyện cho anh ấy biết, đề nghị anh tìm cách bảo vệ gia đình em, nhất là các con em, anh Bi đồng ý. Ngay chiều hôm đó thấy dân quân tập họp và bố trí phục kích, lòng sục khắp nơi, nhưng không thấy tăm hơi thằng Đà đâu cả. Để đề phòng nguy biến, một mặt em cho vợ con thằng Thành tạm lánh xuống nhà bà ngoại ở cuối làng, một mặt em chuẩn bị vũ khí, dao gậy và mượn thêm một khẩu súng dân quân, đóng thêm then cửa, khóa cửa, rồi em, thằng Thành, chị Tuyến thay nhau gác suốt đêm.

Suốt hàng tuần lễ, chẳng biết vì lòng sục, bận công việc hay vì sợ thằng Đà mà anh Bi và cả anh Tý cũng đều không dám vác mặt đến nhà thăm em như trước đây. Chị Tuyến bực quá liền chửi đồng:

- Mẹ cha mấy ông chỉ "già dái non hột" mà thôi, chỉ giỏi quát nạt dân, chứ thằng Đà gấu nó mới dọa một tý là đã thọt lên cổ rồi, chẳng dám ló

mặt đến đây đây, mặc kệ cho ai chết mặc ai đấy thôi, mẹ kiếp ... !

Hàng tuần lễ liền suốt đêm dân quân, rồi công an huyện đi phục kích mà chẳng làm sao bắt được thằng Đà, mọi người đều cho rằng thằng Đà sợ trốn đi nơi khác rồi.

Rồi tai họa lớn nhất đã đến với đời em, khiến cho em không còn muốn sống nữa, muốn từ giã cõi đời, và từ giã cả cái khát vọng lấy chồng mà cả đời em tưởng chừng như chưa bao giờ có, trừ vài ngày ngắn ngủi với anh Đạt như cơn gió thoảng qua. Đến lúc này thì em chẳng cần xây boong ke hoặc rào dây thép gai xung quanh mình nữa, em cũng chẳng cần lẩn tránh chui lồn khỏi những vòng tay thô bạo nữa, mà em cũng chẳng cần dùng đến võ mồm mềm dẻo hoặc cứng rắn, để xua đuổi những lũ ma quỷ si tình luôn luôn bao vây mình nữa. Thậm chí đến bây giờ, giá như em có mồi mọc mảnh khé, thủ đoạn khiêu dâm kích động họ, họ cũng không thêm đến, hay dùng sức mạnh co kéo bắt buộc họ đến với em, họ cũng phải tìm cách thoát thân mà chạy trốn xa lánh em, kể cả ông Bí thư, Chủ tịch đến thằng ắp cặp, lão ăn mày cũng phải cao chạy xa bay. Thôi thế là hết, tất cả đã hết thật rồi. Ôi, thời vàng son của đời thiếu nữ đâu rồi? Ôi, những ngày oanh liệt của tuổi tái xuân

dâu rồi? Tuổi tái xuân vẫn còn đây, mà sao tất cả đã đi xa, đã lùi vào dĩ vãng, nào có phải vì em đã già nua, thì cũng đành với số phận bởi thời gian, nào có phải em đi què mề sút thì cũng đành với số phận tật nguyên. Em vẫn còn nguyên vẹn "vẫn còn xinh đẹp, mà còn trẻ ra nữa"! Như những người dân làng đều nói. Vậy mà tất cả đều đã bỏ rơi em, đều xa lánh em. Họ trốn tránh em, họ ghê sợ em, như ghê sợ một con hủi.

Và chính em cũng tự ghê tởm mình, căm ghét mình và tự khinh bỉ mình. Bởi chính em đã chuốc lấy vạ vào thân, chính em đã chuốc lấy bệnh tật vào mình, một cái bệnh xã hội đầy xấu xa tội lỗi, bệnh lậu, bệnh kim la, bệnh giang mai hay là bệnh Sida? Em không biết nữa, chỉ biết rằng đó là một căn bệnh nguy hiểm mà nguyên nhân do chuyện chơi bời trai gái làm tình lộn xộn mà ra.

Ai là thủ phạm? Ai là kẻ đã đổ cho em căn bệnh khốn khổ, khốn nạn này? Chính em cũng không xác định được, lão già phía đông, hay cậu trai lơ phía nam, ông Bí thư, ông Chủ tịch hay tên tướng cướp? Trừ lão già em có thể khẳng định rằng không, còn tất cả đều có thể là thủ phạm. Lúc đầu em nghi ngờ anh chàng trai Giã lái buôn, sau em lại khẳng định là thằng Đà tướng cướp, nhưng rồi em lại nghi ngờ tay Bí thư và sau đó là

khẳng định tay Chủ tịch. Cứ nghi thằng này lại khẳng định thằng kia, cứ rối bời cả đầu óc lên, và cuối cùng em phải xác định cả lũ chúng nó đều là thủ phạm. Nhưng rồi đến đêm gục mặt xuống giường mà khóc thì em lại quy trách nhiệm cho chính mình, chính em mới là thủ phạm chính đã reo rắc cho em cái bệnh xấu xa nguy hiểm này.

Ôi, cái khát vọng lấy chồng đã chẳng bao giờ đạt được, mà lại còn mang vạ vào thân và còn bị chôn vùi cả cái ước mơ được khát vọng ấy. Ôi, khát vọng lấy chồng, khát vọng tình yêu, thế là hết, hoàn toàn hết.

Bệnh tật cứ ngày càng phát triển, ngày càng nặng thêm, trầm trọng thêm, giá như ngay từ đầu em cứ chịu đi khám và chữa luôn, thì chắc đã đỡ đi nhiều nhưng vì cái bệnh sĩ, sợ xấu hổ, sợ tai tiếng, sợ bị làng xóm chê cười, sợ bị con cái mắng nhiếc, nên cứ giấu giấu giếm giếm mãi, đến bây giờ nó mới bung ra, mới đi chạy chữa thì đã quá muộn. Bao nhiêu tiền của, bao nhiêu vốn liếng dành dụm được em đều phải tung ra hết mà bệnh vẫn chưa giảm, em lại phải bí mật đi vay mượn thêm, kể cả của chị Tuyến, để đi nạo ngoáy, đi rửa ráy và tiêm những thứ thuốc đặc trị đắt tiền hơn. Em phải lão đến bác sỹ tư ở làng Cổ. Lão ấy đã bắt bí em để lấy tiền đất.

Nhưng dòng rã mấy tháng trời mà bệnh không khỏi. Mãi sau này mới biết là thằng cha bác sỹ làng Cố không muốn chữa cho bệnh nhân khỏi ngay, mà nó còn nuôi con bệnh kéo dài thêm để kiếm tiền. Thật là đồ dã man, vô lương tâm. Em bực quá mắng cho lão ta một trận rồi bỏ đi lên Hà Nội tìm ông thầy khác.

Một cô bạn thân ở Hà Nội bảo rằng ở đây có thể chữa khỏi ngay chẳng lâu la nhưng dặt một lũ lang băm ăn thịt người thối, nó chém đất lăm, hàng triệu bạc, mà không có tiền mà chữa đâu, rồi nó liền kéo em ra ngoài chợ tìm một bà Mán bán thuốc nam nó quen, bà ta bảo là "chỉ cần ba ấm lá rừng là khỏi thối, nhưng mà bị teo dạ con không có con được nữa đâu". Em đã già rồi, chẳng cần có thêm con làm gì nữa, tuy nhiên cái khát vọng lấy chồng lại len tới, làm em phải suy nghĩ, nếu còn muốn lấy chồng thì còn phải đẻ, bởi lẽ đứa con mới là sự ràng buộc và là mục đích để bảo vệ tình cảm vợ chồng và hạnh phúc gia đình. Đấu tranh tư tưởng mãi, em mới quyết định được, muốn khỏi bệnh thì phải chôn vùi khát vọng lấy chồng, không còn con đường nào khác. Thôi, vĩnh biệt khát vọng lấy chồng!

Hồi em mới bị bệnh, phần đau đớn về thể xác, phần đau đớn và tủi nhục về tinh thần uất ức quá đã mấy lần em định đâm đầu xuống sông hoặc uống thuốc sâu tự tử, nhưng chị Tuyền phát hiện và ngăn chặn được. Chị bảo, việc gì phải chết, chết đi để lại tiếng xấu cho gia đình và con cái à, thế là có tội. Phải sống mà chữa bệnh cho khỏi, chán vạn người bị nhưng họ có chết đâu. Phải sống để trả thù lại cái bọn người dã man ác độc ấy, sống để trông nom con cháu... Lúc đó các cháu cũng chỉ biết mẹ bị bệnh phụ khoa thông thường thôi, chứ không biết đó là bệnh nhục nhã, nên các cháu cũng động viên an ủi em và còn chi viện tiền cho em đi chữa bệnh nữa.

Em và chị Tuyền đều giấu kín chuyện bệnh tật này, vậy mà làm sao lại có dư luận xì xào trong dân làng, rồi một truyền năm, năm truyền mười, nó cứ âm ỉ và lớn dần lên. Vậy thì ai đã tung tin này và nhằm mục đích gì? Em và chị Tuyết đã phải nát đầu về chuyện này. Giả thiết thứ nhất có thể chỉ là một trong số những người đã quan hệ với em thời gian đó, vì ghen tuông với nhau, nên tung ra nhằm mục đích cho kẻ khác sợ không dám đến nữa để dành người tình riêng của mình thôi. Giả thiết thứ hai lại có thể có một kẻ nào đó, tán tỉnh em không được thì tung dư luận ra để trả

thù, không được ăn thì đập đổ, như cái kiểu các cô gái Thái xinh đẹp bị bọn phìa tạo gán cho cái tội là "ma cà rồng", để cho trai bản sợ không dám lấy, mà chỉ dành riêng cho chúng nó chơi cô gái thôi hoặc làm cho cô gái ế chồng không ai lấy nữa.

Giả thiết thứ ba có thể là chính cái thằng đem bệnh đổ cho em đã tung ra để triệt hạ đời em, để em không lấy chồng được nữa, chỉ làm người tình với nó thôi. Vậy nó là ai? Lão già và tên cướp có thể loại trừ, chỉ còn lại hai kẻ quyền chức và tên buôn lậu? Dù là kẻ nào thì cũng đều là lũ đều cang, dã man và ác độc.

Cái tiếng xì xào về em bị bệnh lậu xấu xa ấy cứ âm ỉ, và lớn dần lên, rộng mãi ra, cho đến khi em chữa khỏi bệnh hoàn toàn thì gần như cả làng đều biết, và mới đến tai các con em, mới đến tai các anh chị em họ hàng nhà chồng và nhà mẹ đẻ. Rồi một lần sóng chống đối em, nguyên rửa em, xỉ vả em, chẳng khác gì chuyện đấu tố địa chủ thời cải cách ruộng đất.

- Bà chết đi, sống làm gì cho ô nhục, già rồi mà còn đi thaõ, để mang bệnh mang tật, xấu hổ cả con cháu.

- Cô đâm đầu xuống sông mà chết đi, đừng vác cái mặt ra đường ra ngõ nữa, có cháu nội cháu ngoại đây nhà rồi mà còn đánh đi, thật nhục nhã cho cả họ cả hàng...

Đau đớn nhất là những người nguyên rủa từ cửa miệng con trai, con gái em phát ra, nó như những mũi dao nhọn thọc vào trái tim em.

Trớ trêu thay! Khi bệnh tật hành hạ đau đớn nhất có nguy cơ nguy hiểm chết người thì em lại muốn sống. Còn bây giờ đã khỏi bệnh và an toàn rồi thì em lại muốn chết. Chỉ có cái chết thì mới thoát khỏi những lời nguyên rủa độc địa kia. Thì ra sự đau đớn về tinh thần làm cho con người ta chết nhanh hơn những bệnh tật hiểm nghèo và những mũi tên thuốc độc. Chỉ trong vòng mười ngày mà người em sút hẳn đi hàng chục cân, người gầy tọp má hóp da nhăn nheo, nhiều ngày đêm không ăn không ngủ em như người mất hồn, suốt ngày đi vờ vẩn vẩn trong nhà, xấu hổ và nhục nhã không dám ra khỏi nhà. Em chỉ còn như một cái bóng, một hình nhân, xuân sắc tàn phai, trông như một bà già năm mươi, sáu mươi tuổi. Sự cách ly về tình cảm của con cái, của gia đình họ hàng làm cho nỗi cô đơn ngày ghê rợn, làm cho nỗi ân hận uất ức ngày càng cao, thăm thẳm như vực sâu. Em như người dở điên dở dại, như người tâm thần, như một bà già lẩn thẩn. Lắm lúc muốn chết nhưng chẳng còn nghĩ ra cách nào để chết, lắm lúc muốn sống lại chẳng biết sống như thế nào. Em chẳng nói, chẳng rằng, chẳng

cãi ai, chẳng chửi bới ai, hai tai như điếc đặc, miệng như người câm, mặc cho ai muốn nói năng chửi bới gì cũng mặc kệ.

Rồi một đêm, trời tối mịt mùng, gió rét căm căm, mà lòng em lại không thấy rét, một ý nghĩ làm em nóng cả người lên cần phải ra đi, đi khỏi cái nhà này, phải mang cái ô nhục ra khỏi nhà này, phải mang cái bêu rếu xấu xa ra khỏi cái làng xóm này. Để cho con cái họ hàng khỏi xấu hổ, để cho làng xóm không còn chê cười.

Vào khoảng nửa đêm, chờ cho mọi người trong nhà ngủ say, em mới khẽ mở cửa và rón rén ra đi. Ngoài trời tối đen mù mịt, em cứ đi, bước chân vô định, dò dẫm như một bóng ma. Đi đâu? không biết nữa, chỉ cần biết phải đi khỏi cái nhà này. Lúc đó, em như có ma đưa lối, quỷ đưa đường thế nào ấy, trời tối đen như mực chẳng nhìn thấy cái gì cả, vậy mà không hề ngã xuống ao, không hề đâm vào bờ tường xó bụi. Hình như em đang đi ra cánh đồng trời ơi gió, gió rét quá, mà tại sao em lại không mặc thêm áo ấm nhỉ, chỉ có mỗi một chiếc áo cánh phong phanh mà thôi. Có lẽ phải quay về lấy áo rét. Nhưng không kịp nữa rồi, một cơn gió mạnh làm cái bóng ma của em bị bay xuống vệ đường, không ngóc đầu lên được nữa.

Sáng hôm sau, thật lạ kỳ, người ta tìm thấy em

nằm chết cứng ở tận cánh đồng thứ hai mươi, ngay chính cái nơi mà thằng tướng cướp đã hãm hiếp em ngay giữa ban ngày. Chắc hẳn thằng Đà đã chết và hồn ma của hắn lại về bắt em xuống đó để làm ma tình với hắn? Nhưng em còn cao số, chưa thể chết được, vì còn nặng nợ với đời lắm, chưa trả xong. Dân làng đã cấp cứu cho em và đưa em đi bệnh viện, phải ba tháng sau em mới ra viện và gần một năm sau mới bình phục trở lại. Từ đó em chỉ còn như lá mùa thu vàng úa lá rơi rụng trên sân và thỉnh thoảng chỉ xào xạc theo làn gió nhẹ quanh vườn chờ đến khi gió mưa làm mục nát mà thôi.

* * *

Thế là quả đất vẫn quay tròn, trời phật vẫn còn phù hộ cho chúng ta được gặp lại nhau, ôi, một mối tình đầu hay một mối tình cuối mà sau ba mươi năm mới chấp lại được với nhau, mới tìm lại được nhau? Em vui sướng vô cùng cho dù có chết ngay ngày hôm nay hoặc chết ngay bây giờ trong lòng anh thì em cũng vui lòng, thế là em đã mãn nguyện lắm rồi. Không những chỉ mãn nguyện vì đã tìm lại được mối tình đầu mà em đã mất, mà vì em đã toại nguyện được "khát vọng lấy chồng", cái khát vọng mà em đã đeo đẳng từ khi anh Đạt

mất, và tưởng đã chôn vùi vĩnh viễn xuống dòng sông quên lãng từ lâu rồi. Anh đã về hưu và anh đã trở về với em. Anh là người tự do, không còn cái gì ràng buộc anh cả, không còn trách nhiệm công tác, không còn quyền chức, không còn bị vợ con và những thế lực vô hình nào khống chế nữa. Còn em cũng vậy, em là người tự do cũng chẳng còn bị ràng buộc bởi chồng con, cũng chẳng còn bị những quyền uy chính trị và xã hội ngăn cản, cũng chẳng còn những lời dèm pha đàm tiếu nào cách ngăn, cho dù có thì em cũng sẵn sàng dẫm đạp lên tất cả mọi dư luận, chỉ cần đi theo tiếng gọi của trái tim mình.

Anh bảo chúng ta hãy tổ chức lễ cưới cho đoàn hoàng và hợp pháp ư? Em không cần điều đó, khát vọng của em là có một tấm chồng thực sự sống với em và thương em, chứ không cần một mảnh giấy kết hôn, mà thời nào và bất kỳ lúc nào người ta cũng viết ra được, để rồi sẵn sàng xé bỏ hoặc vứt vào xó xĩnh nào đó, mà cuộc sống của họ suốt đời mâu thuẫn chửi bới đánh đập nhau, thì hỏi mảnh giấy nhỏ bé mỏng manh ấy có ích gì cho tình yêu và cho hạnh phúc của họ? Người chồng của em phải do em tự gìn giữ, tự bảo vệ lấy, không cần một ai có thể giúp đỡ được kể cả pháp luật em cũng chẳng cần. Hỏi có "luật" nào có thể giúp đỡ

được chúng ta trong việc tìm lại nhau sau ba mươi năm qua? Và hỏi có "pháp" nào có thể tách rời chúng ta một khi chúng ta muốn sống gần nhau? Thôi đừng làm rối bạn cho pháp luật, thôi đừng làm rối bạn cho chính quyền. Hãy để cho cuộc sống được bình yên thì pháp luật mới được thẳng băng, hãy để cho các nhà chức trách rảnh dang thì xóm làng mới được yên ổn.

Anh bảo chúng ta hãy mời bạn bè đông vui đến chúng kiến và mừng cho chúng ta ư? Em cũng không cần cả điều đó. Khát vọng của em, là một người chồng cho chính em, chứ có phải cho bạn bè đâu, mà họ phải thừa nhận và chúng kiến và em tin rằng bạn bè sẽ rất mừng cho chúng ta, mỗi khi thấy chúng ta vẫn sống yêu thương hoà thuận bên nhau, mãi mãi, chứ không phải sớm nắng chiều mưa, hờn trúa giận tối, thì bạn bè cũng chẳng mừng vui được nào. Có nhiều đám cưới ăn uống linh đình pháo hoa âm ĩ mà cuối cùng chắc đã bền vững, chỉ sau đó ít ngày đã đánh chửi nhau rồi lại bỏ nhau, hỏi cần gì phải nhiều người ồn ào, chỉ mình hai chúng ta là đủ, chỉ cần chúng ta thương yêu nhau là đủ.

Ôi, thế là khát vọng lấy chồng của em đã phải kéo dài tới ba mươi năm mới thực hiện được, và phải trải qua bao nhiêu đông tố phũ phàng? Hãy

bỏ qua những thủ tục rườm rà hãy bỏ qua những nghi lễ huyễn hoặc. Hãy thắp một nén hương giữa sân để khấn trời, khấn đất chúng dám cho lòng chúng ta, chỉ cần có anh và em, hai trái tim chúng ta hoà nhập thành một nhịp, hai tâm hồn chúng ta hoà thành một bản tình ca, đêm tân hôn của chúng ta là một đêm có nhiều ánh sao trong mắt, có nhiều pháo nổ trong tim.

Cho dù em chỉ được sống bên anh chỉ một giờ, một phút, một tháng, một năm hay một ngày, thì em đã mãn nguyện được làm vợ của anh và anh là người chồng thực sự của em, do em tự tìm lấy, một người chồng lý tưởng và hết mực yêu thương.

Ôi, ước mơ của em, khát vọng của em đã được thực hiện rồi, em muốn hô vang lên cho cả xóm làng cùng nghe thấy, em muốn gào lên cho cả núi rừng cây cỏ cùng nghe, em muốn hét lên cho sông dài biển rộng cùng biết - rằng "em đã thực hiện được khát vọng lấy chồng"

Và em chỉ còn một ước mơ cuối cùng là: được sống và được chết bên anh, người chồng yêu quý của em, người chồng tuyệt vời của em. Nào hãy xích lại gần em.

Tác giả: **LUƠNG HIỀN**

Họ và tên: Nguyễn Lương Hiền

Bút danh khác: Lê Phương, Nguyễn Lương, Lương
Dung Thảo...

Sinh năm: 1934 (Giáp Tuất)

Nguyên quán: Minh Cường - Thường Tín - Hà Tây

Trú quán: Phủ Lý - Hà Nam

Kỹ sư giao thông, kỹ sư thủy lợi. Tổng công trình sư
Quốc phòng, Đại tá, nguyên Chủ nhiệm Công binh
Quân khu 3, Cục trưởng Cục kinh tế Quân khu 3

Hội viên Hội nhà văn Việt Nam

Hội viên Hội kiến trúc sư Việt Nam

Hội viên Hội nhà báo Việt Nam

Nguyên Phó Chủ tịch Hội VHNT Hà Nam - Tổng

Biên tập Tạp chí văn nghệ Sông Châu

Địa chỉ: Số 86 đường Trần Phú - Phủ Lý - Hà Nam

Điện thoại: 0351.852375

NHỮNG TÁC PHẨM ĐÃ XUẤT BẢN

* Tập truyện ngắn, truyện ký

1.	Những chuyến vượt sông	Nxb Tác phẩm mới	1981
2.	Có những con đường, có những dòng sông	Nxb QĐND	1984
3.	Tiếng bom Hòa bình	Hà Nam Ninh	1985
4.	Đường qua bãi mìn	Nxb Hải Phòng	1985
5.	Những người mở bến	Nxb Hải Phòng	1986
6.	Những mũi tên chỉ đường	Nxb Quảng Ninh	1987
7.	Điều anh muốn nói	Nxb Phụ nữ	1987
8.	Chặng đường về vang	Nxb QĐND - QK3	1988
9.	Bến bờ yêu thương	Nxb Quảng Ninh	1989
10.	Bài ca lính thợ	Nam Hà	1995
11.	Quảng Lợi một chặng đường	Nxb Lao động	2003
12.	Dấu ấn một vùng than (chủ biên)	Nxb Hội Nhà văn	2006

*Tiểu thuyết

1.	Tiếng gọi từ đáy sông	Hà Nam Ninh	1987
2.	Vĩnh biệt tình yêu	Nxb Hải Phòng	1998
3.	Đường đời giông bão	Nxb Hội Nhà văn	1990
4.	Duyên nợ hai số phận	Nxb Quảng Ninh	1990
5.	Cửa ngõ thiên đường	Nxb Thanh niên	1991
6.	Hãy để tâm hồn thanh thản	Nxb QĐND	1991
7.	Ngọt ngào	Nxb Thanh niên	1993
8.	Một đoạn đời	Nxb Lao động	2000
9.	Những nẻo đường số phận	Nxb Lao động	2001
10.	Bến hồng nhan	Nxb Lao động	2003
11.	Thời sôi nổi	Nxb Hội Nhà văn	2005
12.	Tuổi mệnh mỏng	Nxb Hội nhà văn	2006

*** Thơ, Truyện thơ**

1.	Gửi gió	Nam Hà	1993
2.	Đường ra trận (chung)	Nam Hà	1994
3.	Thung Mơ	Nxb VH TT	1995
4.	Sông Châu	Nxb VH TT	1995
5.	Anh ở Đọi Sơn, em Điệp Sơn	Nxb VH TT	1995
6.	Nhớ về Ngọc Lũ	Nxb VH TT	1995
7.	Núi non	Nxb VH TT	1995
8.	Bà mẹ Anh hùng	Nxb VH TT	1995
9.	Cổ hương	Nxb VH TT	1995
10.	Vô tình	Nxb Văn học	1994
11.	Một cõi tâm linh	Nxb VH TT	1996
12.	Ninh Giang - miền quê thương nhớ	Nxb VH TT	1996
13.	Sóng lòng	Nxb Văn học	1997
14.	Gia huấn ca	Nxb VH TT	1997
15.	Hai trăm bài thơ hoa	Nxb Lao động	1999

*** Nghiên cứu sưu tầm, Văn nghệ dân gian**

1.	Quốc mẫu Đại vương	Nxb VH TT	1994
2.	Thụy Nương công chúa	Nxb VH TT	1995
3.	Thiên Xung Vương hoàng đế	Nxb VH TT	1996
4.	Sự tích đền Cát Linh từ	Nxb VH TT	1996
5.	Đình Tiên Hoàng vạn thắng Hoàng đế	Nxb VH TT	1996
6.	Đại Hành hoàng đế	Nxb VH TT	1996
7.	Nguyễn Minh Quang, phó thập đạo đại tướng quân	Nxb VH TT	1996
8.	Đình Diên, Đình Bang, Nhữ Nương công chúa	Nxb VH TT	1996
9.	Linh Lang Đại Vương	Nxb VH TT	1996
10.	Trung Thành Đại Vương	Nxb VH TT	1996

11.	Hà Nam ngũ sắc	Hà Nam	1997
12.	Sự tích chùa Bà Đanh	Nxb VH TT	1998
13.	Nhân vật lịch sử Văn hóa Hà Nam (Chủ biên)	Nxb Hội Nhà văn	2000
14.	Danh thắng chùa Đọi	Nxb VH TT	2001
15.	Hồ Xanh - Nhà giáo, nhà báo, nhà thơ cách mạng	Nxb VH TT	2003
16.	Danh thắng Tây Thiên	Nxb VH TT	2003
17.	Truyện dân gian trấn Sơn Nam xưa I	Nxb VH DT	2004
18.	Truyện dân gian trấn Sơn Nam xưa II	Lxb Lao động	2005

*** Nhạc**

1.	Băng Cassette: Ca khúc Lương Hiền	Đài TNVN	1986
2.	Tập ca khúc: Tình yêu trên những tuyến đường	Nxb Âm nhạc	1993
3.	Tập ca khúc: Tình ca xanh	Nxb Âm nhạc	1996
4.	Tập ca khúc: Hà Nam quê hương tôi	Nxb Âm nhạc	2000
5.	Đĩa CD thơ nhạc: Quảng Lợi yêu thương	TCCT	2003
6.	Đĩa CD nhạc: Đồng Bắc - Bài ca lính thợ	TCCT	2004
7.	Đĩa CD nhạc: Khen Sim bản tình ca	TCCT	2004

***Kịch bản phim**

1.	Tiếng bom Hòa bình - Xưởng phim truyện Việt Nam đã dựng		1985
2.	Hà Nam ngũ sắc - Phim tài liệu Đài Truyền hình Việt Nam (VTV1)		1997
3.	Sự tích chùa Bà Đanh - Phim tài liệu (VTV1)		2002
4.	Quảng Lợi một chặng đường - Phim tư liệu (VTV3)		2003
5.	Bài ca lính thợ vùng Than - Phim ca nhạc (VTV3)		2004
6.	Làng nghề trống Đọi (VTV1)		2005
7.	Làng Đọi Sơn, bức thông điệp của người xưa (VTV3)		2005

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
65 Nguyễn Du – Hà Nội; Tel & Fax: 04.8222135

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN PHAN HÁCH
Chịu trách nhiệm bản thảo:
NGUYỄN KHẮC TRƯỜNG

Biên tập:
MẠC PHƯƠNG

Vẽ bìa:
HOÀNG ANH

Sửa bản in:
MAI PHƯƠNG

In 500 cuốn, khổ 13.x19 cm, tại TTCN in Khảo sát và xây dựng
Giấy đăng ký kế hoạch xuất bản số : 812-2006/CXB/6-79/HNV
In xong và nộp lưu chiểu quý IV năm 2006